

De moeizame zoektocht naar hulpverlening op maat in de Bijzondere Jeugdbijstand:

Onderzoek naar onevenwichten tussen vraag en aanbod
in de provincie Antwerpen.

Stephanie Peeters, Thérèse Jacobs en Kristel Driessens

Provinciehuis, 7 oktober 2010

Inhoud

- Het onderzoeksdesign
- Statistisch materiaal
- Het profiel van de respondenten en de aangemelde minderjarigen
- Dossieranalyse
- Percepties op de werking van de BJB
- Door- en uitstroom in de BJB
- Beleidsvoorstellen

Het onderzoeksdesign

- Exploratief intra-regionaal onderzoek in Provincie Antwerpen:
 - De ervaren kloof tussen vraag en aanbod
 - Mogelijke oplossingspistes
- Metaforen:
 - Markt-metafoor: afstemming van vraag en aanbod in de BJB
 - Machine-metafoor: door- en uitstroom van de jongeren in de BJB
- Vragenlijst uit drie delen:
 - Handelingspraktijk van 5 tot en met 16 oktober 2009
 - Perceptie omtrent kloof tussen vraag en aanbod en voorkeuren voor beleidscenarió's
 - Persoonskenmerken en stress-bevraging

Wat cijfers kunnen vertellen

- Gebruikcijfers voor de BJB in Antwerpen hoog:
 - 1 op 3 jongeren in de BJB woont in Antwerpen
 - Slechts 30% van de begeleidingen gerealiseerd binnen geprogrammeerde capaciteit
- Volume-effecten en risico-effecten:
 - Provincie Antwerpen kent grootste jongerenpopulatie
 - Verstedelijking:
 - een hoog aandeel kinderen geboren in een kansarm gezin
 - lager gemiddeld inkomen en hoger aandeel leefloontrekkenden
 - meer inwoners van andere etnische afkomst
 - Hoogste cijfers in schoolachterstand en spijbelgedrag
- Programmatie is onvoldoende gerealiseerd:
 - Residentiële opvang versus thuisbegeleiding

Het profiel van de

respondenten en de aangemelde minderjarigen

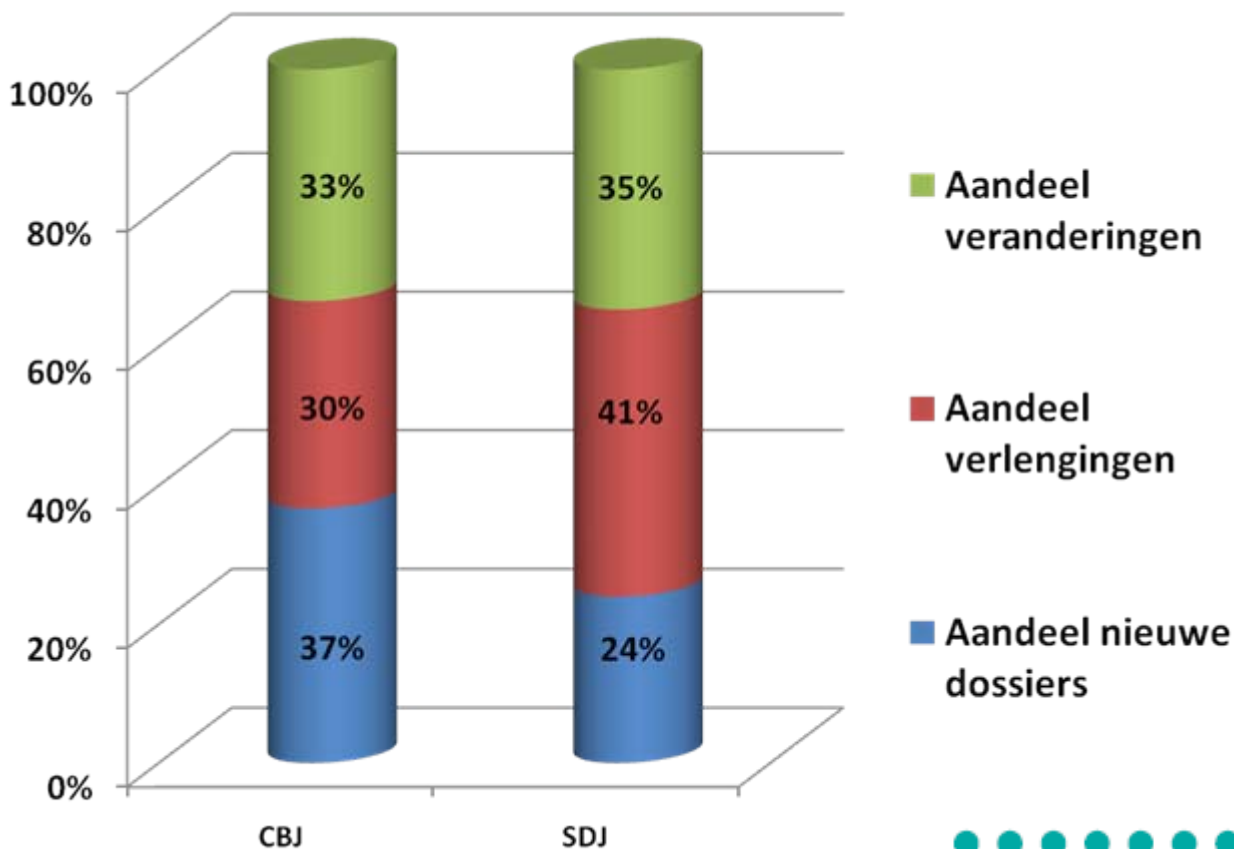
- Responsgraad van 70%:
 - Meer vrouwen
 - 2/3 is jonger dan 40 jaar
 - Intakeverantwoordelijken hebben meer werkervaring
 - Overwegend voltijds werkende respondenten
 - Bachelor diploma → bij de jongere respondenten een duidelijke tendens van diplomaverhoging
- Profiel van de aangemelde minderjarigen:
 - 12 jaar of ouder + omvangrijke groep jonger dan 3 jaar
 - Gezinsproblematiek: broer(s) en/of zus(sen) in BJB en 'leefloners'
 - 44% van de nieuwe aanmeldingen bij SDJ van niet-Belgische origine
 - 14% van de nieuwe aanmeldingen bij een SDJ zijn een NBM, illegaal verblijvend in België of hebben een asielaanvraag lopen

Dossieranalyse

- Handelingspraktijken van de consulenten in actieve dossiers van 5 t.e.m. 16 oktober:

Wat kunnen zij voor de minderjarigen doen?

- 1/2 van de nieuw aangemelde minderjarigen kenden tijdens de bevragingperiode een opstart van hulpverlening.
- Gevonden hulpverlening = meest adequate:
 - CBJ: 15%
 - SDJ: 25%
- Voor 1/3 van de nieuw aangemelde minderjarigen is er geen geschikte plaats binnen het aanbod in eigen arrondissement.
 - SDJ: Voor 19% van de nieuw aangemelde jongeren is er geen passende plaats in het aanbod van de BJB in Vlaanderen.

Een lange zoektocht naar de meest gewenste hulpverlening

- 1/3 van de nieuw aangemelde minderjarigen heeft een verleden in de BJB
- Een verlenging van een niet meest wenselijke maatregel:
 - CBJ: 25% SDJ: 31%
- Noden bij verlengingen van maatregel:
 - Residentiële hulpverlening, ambulante hulpverlening en pleegzorg (en voor de consulenten SDJ eveneens de begeleiding door de consulent)
- 40% van veranderingen van maatregel naar een niet meest wenselijke maatregel
- Noden bij veranderingen van maatregel:
 - Residentiële hulpverlening en ambulante hulpverlening

Doelgerichtheid van de BJB?

- De BJB slaagt ‘eerder niet’ tot ‘niet’ in zijn taak om zowel POS- als MOF-jongeren te helpen.
- Specifieke rol
 - BJB kan maatregelen treffen die andere sectoren niet kunnen treffen
- BJB neemt ontoereikendheid van de kinder- en jeugdpsychiatrie en de RTH op zich

Door- en uitstroom in de BJB?

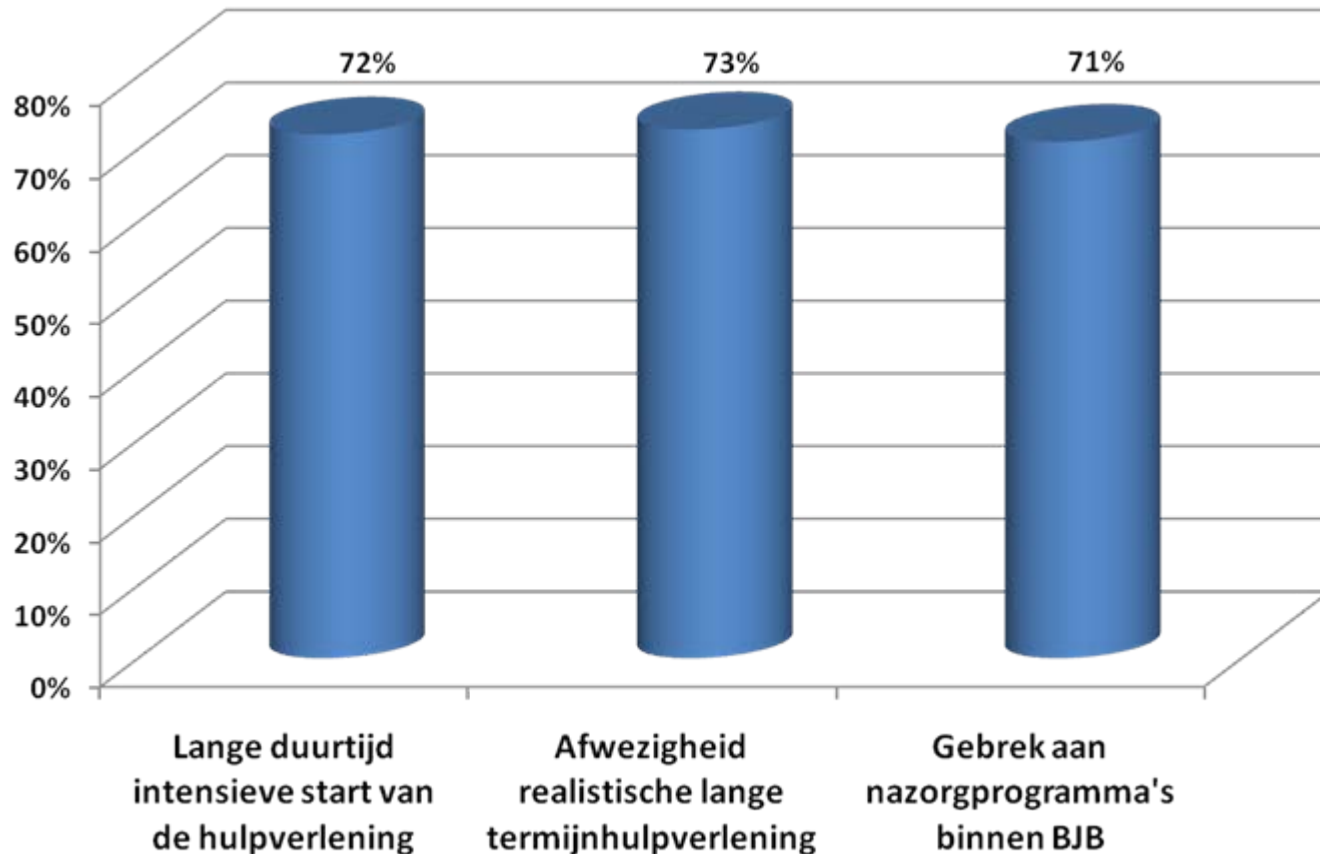
- Hulpverlening duurt te vaak te lang alvorens resultaat wordt geboekt.
- Oorzaken van moeilijk oplosbare situaties in het gezin met als gevolg een trage doorstroom:
 - Multidimensionale problematiek bij de jongere
 - Meerdere kinderen met een problematiek in het gezin
 - Aaneenschakeling van crisissituaties
 - Ongeloof van de cliënt in de hulpverlening

Door- en uitstroom in de BJB?

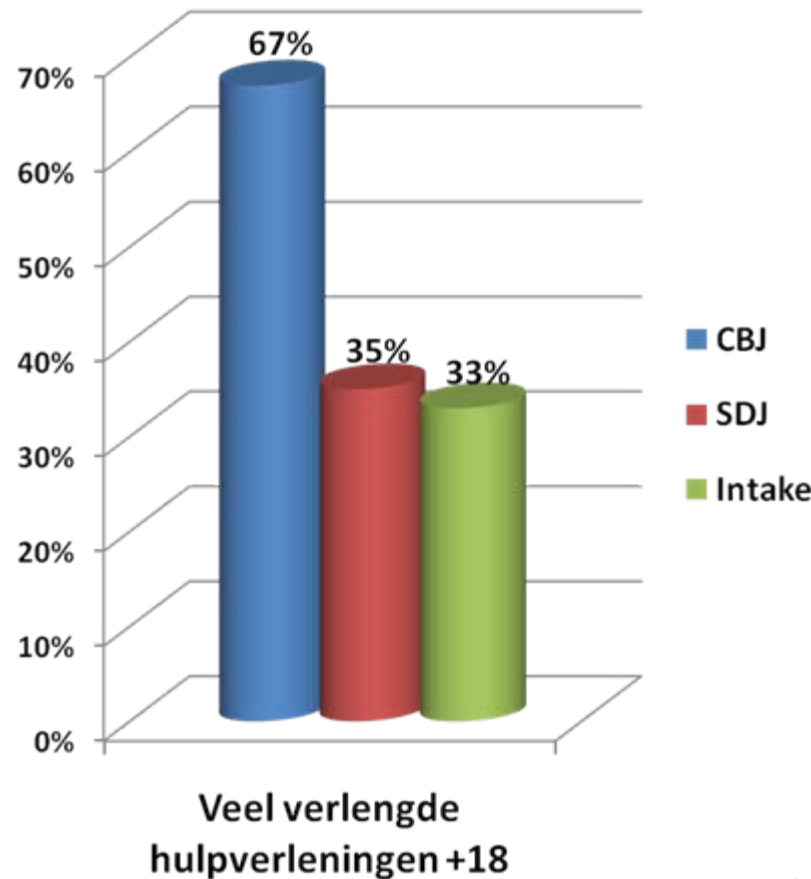
- Knelpunten in het systeem die een kwaliteitsvolle doorstroom belemmeren

Door- en uitstroom in de BJB?

- Knelpunten in het systeem die een kwaliteitsvolle doorstroom belemmeren

Noden in de eigen sector

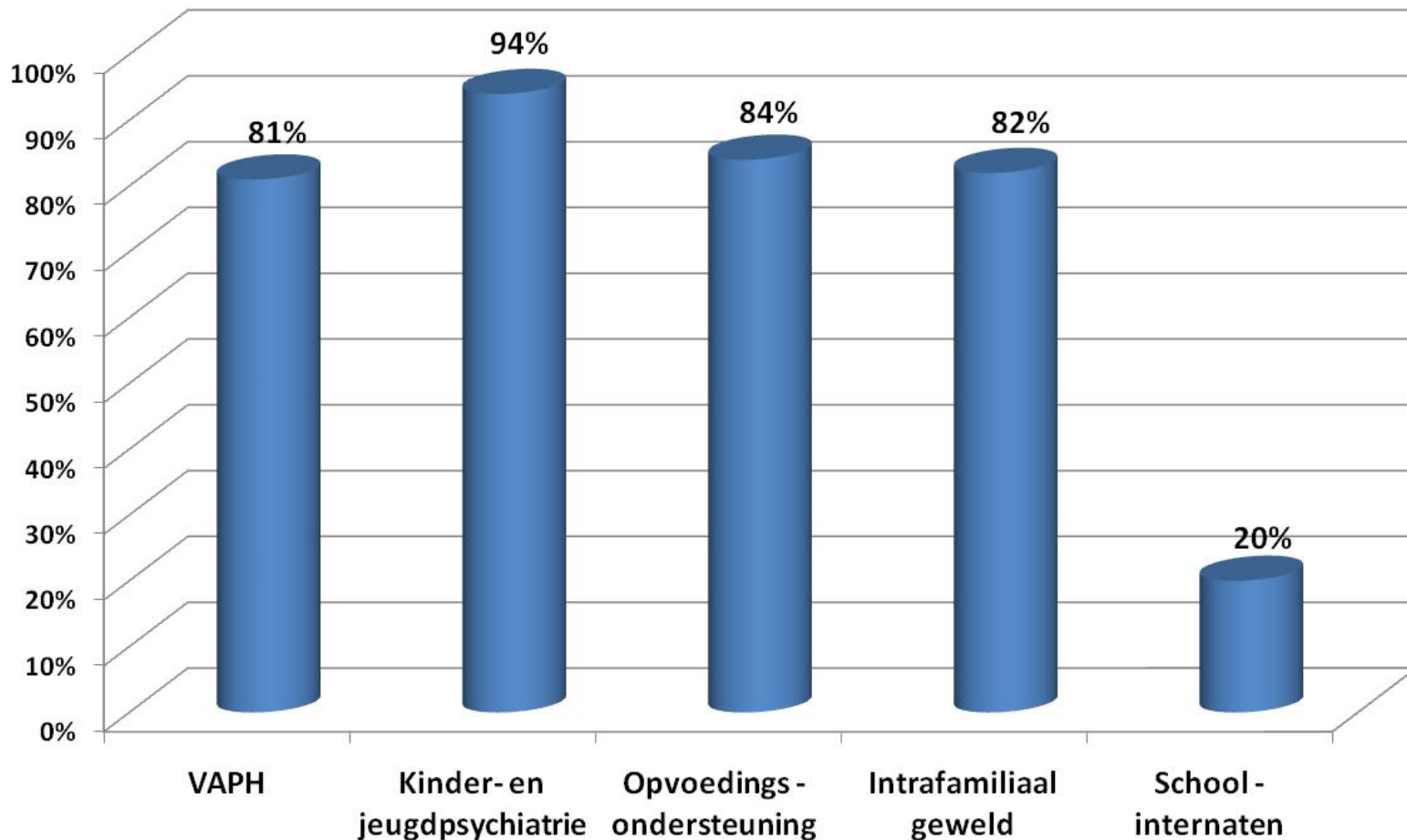
- Investeren in mogelijkheid om voor elke minderjarige de meest wenselijke hulpverlening te kunnen opstarten.
 - Nood aan uitbreiding van alle werkvormen binnen het aanbod van de BJB
 - Residentiële en opvang en thuisbegeleiding
 - Semi-ambulante hulpverlening en pleegzorg
- Specifiek aanbod voor zeer jonge kinderen binnen de BJB
- Forse verhoging intensieve thuisbegeleiding binnen BJB.
- Nood aan uitbreiding van de eigen begeleiding van de consulent

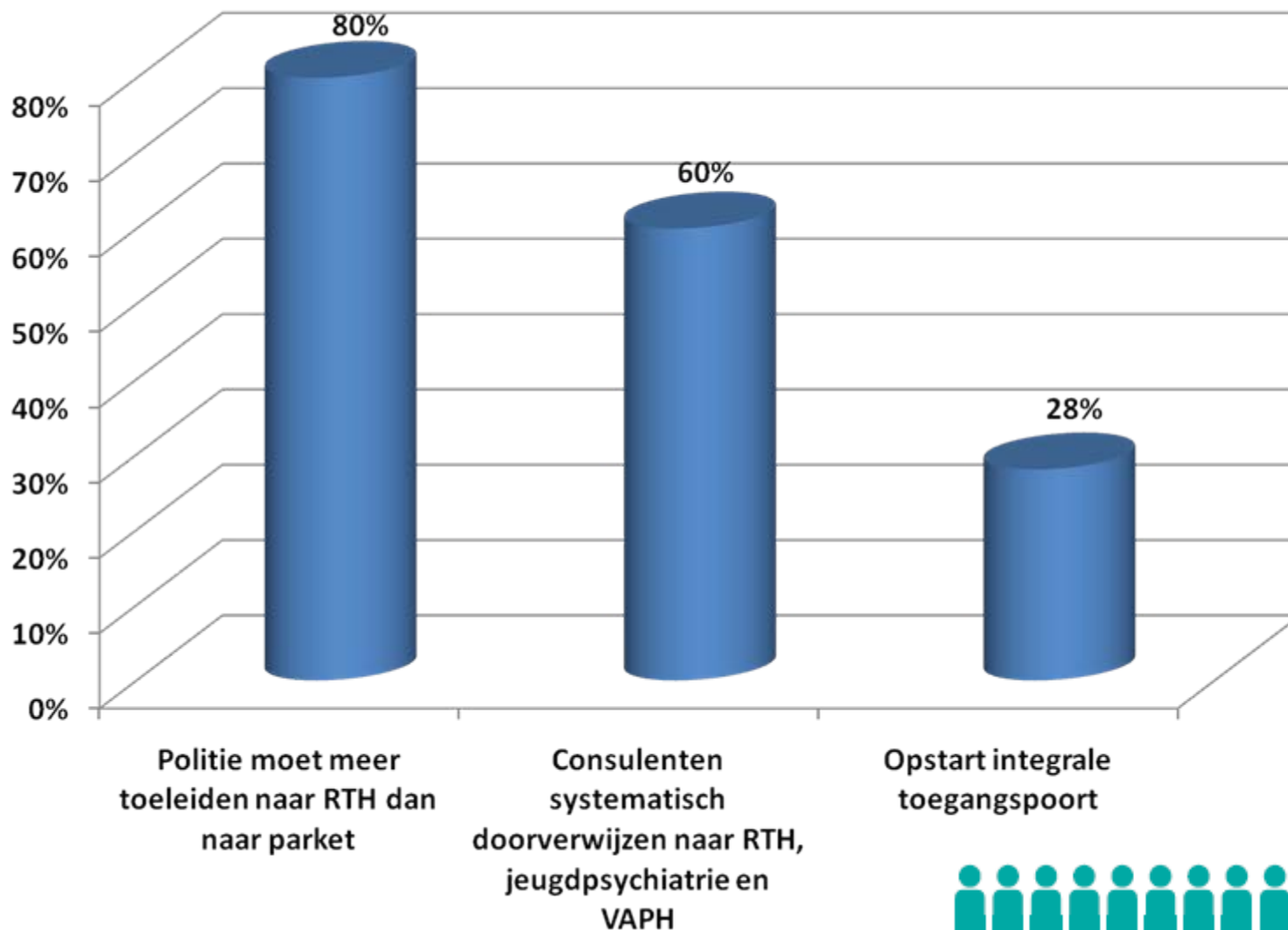
Nood aan samenwerking

- Investeren in de uitbreiding van hulpverleningsvormen in de andere sectoren:

Naar een verantwoorde instroom

Voorstellen voor een meer efficiënte door- en uitstroom

- Investerings in nazorgprogramma's binnen de BJB
- De opbouw van een buffercapaciteit in de voorzieningen BJB
- Mogelijkheid om meerdere maatregelen te combineren
- Uitbouw van grotere voorzieningen met deelwerkingen (multifunctionele centra) binnen de BJB

Ter conclusie

- Ontoereikend aanbod aan hulpverlening voor jongeren in nood in de provincie Antwerpen
- Urgente vraag naar capaciteitsuitbreiding van consulenten in eigen sector en belendende sectoren
- Nood aan snelle antwoorden op maat, gerichte trajecten, juiste instroom en vlotte doorstroom en samenwerking

OPROEP om daar SAMEN WERK van te maken!

